

tijd

 izb
passie voor missie

Zonde

'Nee zeg, begin niet over zonde. Mensen begrijpen niet waar je het over hebt. Het roept alleen maar weerstand op.'

We moeten het in missionair werk veel meer moeten over zonde hebben. Zonde, ja. Oké, de term kun je beter achterwege laten, omdat die geen alarmbel meer doet rinkelen. En laten we eerlijk zijn, we hebben het woord veel te vaak te pas en vooral te onpas gebruikt in de kerk. Het is al te gemakkelijk en te eenzijdig gebezigd en daarmee voor twee generaties allergie opgestapeld in het collectieve geheugen. Allemaal waar.

De inhoud dan. Die verheldert veel. Steeds weer blijkt dat we in Nederland niet weten om te gaan met falende mensen. 'De meeste mensen deugen', zeggen we. Als blijkt dat iemand niet bij de 'meeste mensen' hoort, is het alsof hij een toevallig mislukt exemplaar is waar we vanaf moeten. Natuurlijk moet kwaad niet zomaar passeren en moet er oog zijn voor de slachtoffers. Maar cancelen lost het kwaad niet op.

Die eenzijdige route gaat eens te meer knellen omdat de lijst van zaken die niet kunnen blijft groeien. We leven in een (taboe)vrij land, vinden

we, maar ondertussen kent elke bubbel zijn eigen zondencatalogus, met bijbehorend een zero tolerance beleid. Wijk je af van de heersende opinie, dan ben je op zijn minst verdacht. Met het (al dan niet verméende kwaad) van anderen weten we ons eigenlijk geen raad.

Ook niet met dat van onszelf trouwens. Veel mensen lopen rond met het gevoel ze het verknallen. Soms op heel kleine schaal, doordat ze zich niet houden aan het strenge dieet dat ze zichzelf oplegden. Of, groter, doordat ze het akelige gevoel hebben niet uit het leven te halen wat er in zit. Of omdat ze falen, gefaald hebben in relaties. Of, minder persoonlijk en onbestemder, dat we eraan bijgedragen hebben dat de toekomst van het leven op aarde ernstig wordt bedreigd.

Alleen al op het niveau van wat we *ervaren*, is er veel reden om reden om het stof van het bijbelse begrip 'zonde' af te blazen. Achter onze beleving ligt nog een veel diepere waarheid, namelijk hoe God ons ziet. Het geeft het gesprek erover alleen maar meer urgentie. Ook omdat Hij van genade weet. Hij wel.

*Ds. Sjaak van den Berg,
directeur IZB*

Podcast ter inspiratie van zorgpersoneel

‘Al blijft er maar één zinnetje hangen’

Als er één beroepsgroep is waar medewerkers vanuit hun christen-zijn wel wat toerusting kunnen gebruiken dan is dat de zorg, met alle uitdagingen en verantwoordelijkheden van dien. IZB en Lelie zorggroep presenteren met gepaste trots een podcast voor christenen in de zorg.

Al langere tijd geleden was men bij Lelie zorggroep – een fusie van christelijke zorginstellingen – bezig met de ontwikkeling van een programma om medewerkers te inspireren vanuit de christelijke identiteit. Stephan Bol, manager Marketing en Communicatie en voorzitter van de werkgroep Vorming en toerusting bij Lelie: ‘Dat concept stond al aardig in de steigers, maar we zochten nog een geschikte vorm waarin we een overdenking konden aanbieden. Die zou dan bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden als weekopening. Het moest ook weer geen brave bijbelstudie worden. Zelf luisterde ik vaak naar Eerst Dit en het leek mij mooi om zoiets te ontwikkelen voor werkers in de zorg.’

Lang verhaal kort: de IZB, een van de makers van Eerst Dit, zag wel heil in het meewerken aan zo’n podcast. Toen kwam corona en werden de plannen even geparkeerd. Tegelijkertijd werd tijdens de pandemie eens te meer duidelijk hoe groot de behoefte was aan bemoediging.

Stephan Bol: ‘Corona werd zodoende juist een van de triggers. Zorgprofessionals maakten mee dat in korte tijd veel mensen overleden, en ook al ben je daarmee vertrouwd als je in de (ouderen)zorg werkt – dat had natuurlijk de nodige impact. Daarnaast was de werkdruk extra groot en kon men weinig bij elkaar komen. Geestelijke verzorging via een Teams-overleg werkt ook niet echt, terwijl de behoefte aan een stukje zingeving heel groot was. Waar vind je dan houvast?’

Kortom: de geesten waren rijp voor een bijbelpodcast waarin vanuit persoonlijke perspectief de gewenste inspiratie wordt gedeeld met collega’s binnen de organisatie en met zorgmedewerkers in het hele land. Intussen zijn ook andere christelijke zorginstellingen aangehaakt. In april wordt de eerste aflevering officieel gelanceerd.

Broodnodige inspiratie

Een wekelijkse podcast dus, bestemd voor zorgverleners, zowel binnen christelijke als

seculiere instellingen. Met als doel dat al die mannen en vrouwen in witte of blauwe jassen – of gewoon zonder uniform – in een minuut of 7 de broodnodige inspiratie meekrijgen.

De teksten worden geschreven en ingesproken door mensen uit de praktijk: geestelijk verzorgers, afdelingshoofden, verpleegkundigen, activiteitenbegeleiders. De proefbijdragen laten een aanstekelijke mix horen van persoonlijke observaties en anekdotes. Een enkele keer komen bewoners zelf aan het woord – ze lezen een Bijbelgedeelte of zingen een lied en geven de luisteraar daarmee in alle eenvoud een ontroerend inkijkje in hún leefwereld.

Het inspreken gebeurt in de IZB-studio. Via Spotify en andere bekende kanalen en ook via het intranet van de aangesloten organisaties kan de podcast worden beluisterd.

Elkaars taal spreken

‘We hebben ons steeds afgevraagd: hoe brengen we dit initiatief bij een zo breed

mogelijke groep?', aldus Bol. Zijn eigen organisatie bestrijkt een breed palet – variërend van zorgteams met een duidelijk reformatorisch profiel tot algemeen christelijke huizen, waar ook niet-christelijk personeel in dienst is. 'Gelukkig zie je een toenemende bereidheid om over eigen grenzen heen te kijken. Dat hoort ook wel bij deze tijd.'

Dat betekent ook dat je elkaars taal probeert te spreken. 'Het was voor mij een eyeopener toen ik onlangs het volgende

gesprek hoorde: "Moet je in de zorg de ander behandelen zoals je zelf behandeld wilt worden? Nee – je moet de ander behandelen zoals de ánder behandeld wil worden!" Dat betekent bijvoorbeeld dat je ook de taal leert spreken van de niet-christelijke cliënt.'

Het is mooi dat er christelijke instellingen zijn, zegt Bol, en voor mensen die er werken is dat natuurlijk een bewuste keus. Maar christenen die verbonden zijn aan een neutraal zieken- of verpleeghuis

hebben die inspiratie natuurlijk minstens zo hard nodig. En het is ook goed om te beseffen dat huizen zonder uitgesproken christelijke signatuur wel degelijk bewoners, patiënten en cliënten herbergen voor wie een bemoediging uit Gods Woord het verschil kan maken. Bol: 'Denk ook aan de vertrouwde geestelijke liederen. Hoeveel troost en moed kunnen mensen daar, juist in tijden van ziekte en het naderende levenseinde, niet uit putten.'

Hij hoopt – en verwacht – dat de podcast een antwoord geeft op de vraag hoe je je diepste drijfveer vertaalt naar het werk van alledag. 'Als mensen in verschillende geledingen van de zorg geïnspireerd raken, is het initiatief wat mij betreft geslaagd. Zelfs al is het maar één zinnetje dat blijft hangen.'

De podcast voor christenen in de zorg, is toegankelijk via Spotify en andere bekende kanalen en ook via het intranet van de aangesloten organisaties.

‘We hebben een levende God’

Zij is violiste, hij werktuigbouwkundige. Zij groeide op in Yerseke, zijn roots liggen in Eindhoven. Zij komt uit de Gereformeerde Gemeente, hij is van huis uit katholiek-light ('We hadden niet eens een bijbel in huis'). Maar toen ze elkaar in Tilburg leerden kennen, hadden ze niet kunnen denken nog eens samen op zoek te gaan naar God. Nu, drie jaar verder, zijn ze tot geloof gekomen, getrouwd, en maken ze deel uit van het missionaire kernteam van de kleine gemeente Elim.

Jeanine: 'Ik kom uit een gemeente met zo'n 1500 kerkgangers; hier in Tilburg zijn er soms 15.' Martijn is nooit anders gewend geweest. 'Ze nodigde me uit om een keer mee te gaan; zelf zou ik nooit op dat idee gekomen zijn.' Jeanine was via haar viooldocente aan de muziekschool op het

conservatorium in Tilburg beland. 'Ik ben de opleiding in gerold. Cor en Irene, twee collega's, die ook in Ars Musica spelen, namen me mee naar Elim.' Martijn had na zijn studie een baan gevonden in de robotica en settelde zich in een studio in Best. 'Ik was gedoopt in de Rooms-katholieke kerk, maar verder was ik wat betreft het geloof een onbeschreven blad. Ik ging niet op een christelijke school, bidden en bijbellezen deden we niet. Alleen kan ik me een paar verhalen uit kinderbijbel herinneren.' Als hij diep in zijn geheugen graaft, vindt hij nog een flard van de keren dat hij een keer in de kerk kwam.

J: 'Toen we een serieuze relatie kregen, vroeg ik of hij met enige regelmaat zou willen meegaan naar de kerk. Eén keer in de zes weken, ofzo.'

M: 'Daar kon ik wel mee instemmen. Ik stond er volledig blanco tegenover. Het boeide me niet per se, maar ik was ook niet anti. Gewoon neutraal. En ook wel enigszins benieuwd. Eens in de zes weken, dat moest te doen zijn.'

J: 'Onze gemeente is tamelijk traditioneel, dus ik dacht wel: oei...'

M: 'Alles was onbekend voor me, dus het was opletten; staan, zitten, bidden, etc. Na elke dienst bestookte ik Jeanine met vragen.'

J: 'Daardoor werd ik me er nog meer van bewust dat ik wel altijd naar de kerk was gegaan, zelfs belijdenis had gedaan, maar dat ik God eigenlijk niet kende. We gingen sámen op zoek. We hebben veel gesproken met ds. Wolter Stijf, met Cor en Irene, met mijn ouders.'

M: 'Het bleef niet bij die paar keer, omdat het geloof me triggerde. Ik kom uit een familie van wetenschappers; rationaliteit wordt hoog aangeslagen in mijn kring. Als agnost had ik geprobeerd als 'goed mens' te leven. Maar de confrontatie met de heiligheid van God, die uit pure liefde omziet naar zondaars – dat was wel wat anders.... Dat het er niet in de eerste plaats om ging dat je goede dingen doet, maar dat je uit genade gered wordt, door het geloof. Ik raakte er mateloos in

geïnteresseerd. Het was een ontdekking, een openbaring voor me, dat we te maken hebben met een levende God.'

J: 'We trokken gezamenlijk op, we stimuleerden elkaar in de zoektocht. Het was bijzonder dat we samen de weg tot God vonden.'

M: 'Mijn belangstelling voor de Bijbel was niet te stillen. Ik wilde er steeds meer van weten. Het liefst zou ik er ook in mijn werk mee bezig zijn. De tech-wereld van robots die dozen verplaatsen kan me niet zó boeien. Leuke collega's, daar niet van, maar de baan geeft me niet zoveel voldoening als de vreugde die ik ervaar in de wereld van God.'

J: 'Onze gemeente is klein. Er zijn wel wat contacten met studenten en oud-studenten. Vorig jaar februari zijn we getrouwd. Met twee andere stellen vormen we het kernteam dat nadenkt over missionair pionierswerk. De gemeente is nu nog erg naar binnen gericht, terwijl het gebouw best mogelijkheden biedt. Het terrein

eromheen zouden we meer tot een ontmoetingsplek voor de wijk kunnen maken. Zoals het nu gaat heeft de gemeente geen betekenis voor de wijk.'

M: 'We zouden wijkbewoners een plek van rust willen geven, als een oase. Iedereen is druk, de maatschappij is gestresst. In de kerk kennen we Jezus, die zegt: Kom tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn, Ik zal u rust geven.' Een plek voor trage vragen.

J: 'De eerste contacten in de wijk zijn gelegd. Cor zit op een hardlooptroep. Wolter heeft een gesprek gevoerd met de imam. In deze oriëntatiefase ontdekken we hoe de wijk is samengesteld. Veel jonge gezinnen, ouders in de leeftijd 25-45 jaar, met relatief veel belangstelling voor kunst en cultuur, als je kijkt naar de posters aan de ramen.'

M: 'Onlangs kwam iemand die niet gelovig is, onze gemeente op het spoor, via de site. Hij is sindsdien alle weken geweest. Als ik hier de bijbel lees, ervaar ik rust, zei hij.

J: 'In de tien jaar dat de site in de lucht is,

was dat niet eerder voorgekomen. Zomaar uit het niets. We hebben er wel veel voor gebeden.'

M: 'Ik hoop zo dat dat vaker gaat gebeuren.'

J: 'We zagen dat als een verrassende verhoging van ons gebed. Het is enorm stimulerend, in deze fase van ons project.'

M: 'Het valt me op dat gastpredikanten altijd zo betrokken zijn op onze kleine gemeente. Je zou je goed kunnen voorstellen dat ze hun neus ophalen voor 15-20 kerkgangers. Maar niet dus. God kijkt ook naar het kleine.'

J: 'We hebben nog een weg te gaan; een pioniersplan schrijven, waar zowel oude als jonge gemeenteleden zich in kunnen vinden. Met zo'n kleine gemeenschap is het essentieel dat iedereen aangehaakt blijft. Dan is er de fondswerving, de uitvoering.... Ideeën zijn er genoeg: een Alphacursus, een kinderclub. Het is geen toeval dat in deze kleine gemeente drie professionele musici zijn beland. Het ligt voor de hand dat we ook iets met muziek gaan doen.'

‘Het was een raar, zwaar jaar’

Na een periode van ziek-zijn is Sjaak van den Berg weer terug op zijn post als directeur van de IZB. Dat hadden maar weinig collega's een jaar geleden durven voorspellen. Hij ging door een diep dal. 'Het emotioneerde me, dat ik onlangs weer vanaf een kansel kon uitspreken: "Onze hulp is van de Here, die... niet laat varen het werk van zijn handen".' Een terugblik.

Veel ervaring met ziek-zijn had hij niet, toen in de zomer van 2020 de eerste klachten zich aandienden van.... ja, van wat eigenlijk? 'Het begon met klachten over de

spijsvertering, gewichtsverlies, ernstige vermoeidheid en problemen met mijn gezichtsvermogen. Toen ik me daarmee bij de huisarts meldde, gingen de alarmbellen af. Ik kwam in het medisch circuit terecht. Ondanks het coronaregime in het ziekenhuis kon ik telkens zonder lange wachttijd bij specialisten terecht.'

Onzekerheid

'De onzekerheid en de opeenstapeling van onderzoeken en het wachten op uitslagen deed veel met me. Eens te meer omdat ik erg weinig energie had. Het heeft me er diep van doordrongen dat we kwetsbare, sterfelijke mensen zijn. Maar al te gemakkelijk gaan we er vanuit dat we een gezond, lang leven krijgen; al is dat nergens op gebaseerd. Het besef dat mijn leven hier heel beperkt zou kunnen zijn was voor mij een intense ervaring. Een die voor mensen die uiteindelijk echt een slechte diagnose krijgen nog veel reëler is, maar mij ook veel deed. Ik merkte aan mezelf dat ik erg veel verwachtte van artsen en onderzoeken. Te veel, alsof het een zelfstandige macht is die verlossing

kan geven, of niet. God had een kleinere plaats in mijn verwachtingen dan Hem toekwam.'

Zoektocht

'Nog intensiever was de confrontatie met de uiteindelijke verwachting die ik van het leven heb. Ik kan niet anders dan zeggen dat ik al vroeg Christus heb leren kennen en dat ik van Hem houd. Tegelijkertijd leef ik net als vrijwel alle Nederlanders met de gedachte dat we hier op aarde best een aardig lange tijd van leven hebben. We hebben het bovendien goed. Daar komt bij dat ik graag controle heb, en als zich iets voordoet scenario's bedenken, de prijs daarvan probeer in te schatten om me zo voor te bereiden. Mijn zoektocht was daarin – echt met vallen en opstaan - om dit leven vooral met Christus te leven, als een geschenk. En ook als een roeping om daarin het goede te doen, vruchtbaar te zijn. Door de situatie waar ik in terecht was gekomen, ontstond er een soort spagaat. Het klinkt misschien erg vroom, maar ik voelde dat er op de onderste laag van mijn ziel een diep heimwee naar Christus leeft

en naar zijn werkelijkheid. Ik luisterde veel muziek, vooral Psalmen en cantates van Bach en dan golfde er een diep verlangen door me heen. En tegelijk was er in dit leven natuurlijk ook veel waar ik van houd, niet in de laatste plaats Annemieke en de kinderen. Waar moest of mag ik me op richten? Die tekst dat we in leven en in sterven van Christus zijn, was een prachtige richtingwijzer. Het gaf nieuw licht op mijn leven. De drang om te controleren hoe het verder zou gaan – en die wilde ik erg graag hebben – kon ik wat loslaten.'

'In de loop van het najaar van 2021 kenterde mijn situatie, wonder boven wonder. De uiteindelijke reden van alles werd niet helemaal duidelijk. Zelf denk ik: het is een combinatie geweest van te hard werken en sluimerende lichamelijke gebreken die daardoor aan het licht kwamen of werden veroorzaakt. Een aantal klachten kon goed worden behandeld. Het dieptepunt lag achter me, ik merkte dat ik weer aansterkte. De energiehuishouding raakte steeds beter op orde, de accu laadde sneller op en ging langer mee. Op

therapeutische basis kon ik weer aan de slag, eerst 30%, later 50%, in december al 70%. Als het even niet zou lukken, stond Bram paraat; dat was een zegen. Inmiddels ben ik bijna volledig hersteld. In ieder geval heb ik goede hoop dat ik arbo-technisch gezien weer volledig gezond kan worden verklaard. Of het helemaal weer zo wordt zoals het was – met heel veel energie bijna onophoudelijk werken - is de vraag. Er zijn nog wat restklachten. Maar het vertrouwen is er dat het zeker zo wordt dat ik weer mijn taak kan doen.'

Buffers

'2021 was een vreemd, zwaar jaar. Voor mezelf, maar zeker ook voor mijn gezin, en voor de organisatie. Zij hebben veel te verstouwen gehad. Ik merk dat ik dat wel een beetje ingewikkeld vind: iedereen zo in actie, zoveel spanning. En zeker omdat de zwarte scenario's gelukkig niet uitkomen, ook een beetje het gevoel: loos alarm geslagen. Het was 'gewoon ziek, gewoon moe'. Maar wat overheerst is een diep gevoel van dankbaarheid voor wat er gedaan is. Collega's hebben veel opgevangen,

dat hielp; ook de inzet van Bram van der Kooy, die me verving. En de manier waarop de Raad van Toezicht met de situatie omging, de gebeden en blijken van meeleven uit het werkveld hebben me zeer gesteund.'

'Het afgelopen jaar heeft me wel veel geleerd. Ook voor de praktijk van het werk. Ik deed zowel uitvoerend werk als managementtaken, fifty-fifty. Voor je het weet heb je dan heel veel aan je fiets hangen. Ik zal meer concentreren op de grote lijnen, vaker nee-zeggen en ervoor zorgen dat ik energiebuffers opbouw, door frequent tijd te nemen voor studie en reflectie.'

Urgentie

'Het denken over wat mijn roeping is, heeft ook weer nieuwe lading gekregen. Ik luisterde vorig jaar naar een kerkdienst waarin ik anders zou zijn voorgegaan. Mijn vervanger las 2 Korinthe 3, waarin Paulus het heeft over 'de schat in aarden vaten'. Daar preekte ik indertijd over bij mijn bevestiging tot predikant, omdat het me altijd geraakt heeft dat God me had

geroepen en wilde gebruiken, ondanks mijn stotterprobleem. Later kwam dezelfde tekst nog eens tot me en ik merkte mijn verlangen dat Gods kracht nog meer dan ooit tot uitdrukking zou komen. 'De ziekteperiode heeft me opnieuw laten ervaren dat we een levende God hebben. Daardoor kijk ik weer met nieuwe ogen naar mijn roeping en het werk van onze organisatie. We leven in een tijd waarin 'gezichten schaars' zijn. Het evangelie heeft urgentie, er is geen reden om dat getuigenis slechts omfloerst te laten klinken.'

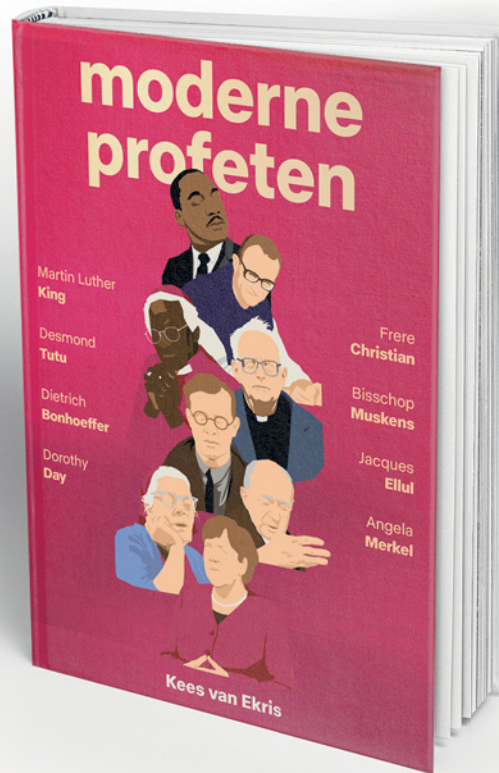

Tekst: Koos van Noppen. Foto's: Wouter Muskee

Kees van Ekris over moderne profeten

'Durven zeggen wat weggemoffeld wordt'

'Ze kiezen niet voor de weg van de minste weerstand. Geven niet toe aan de haat. Weigeren te wanhopen.' Profeten dus. Mensen zoals ieder ander, maar die geïnspireerd raakten – door onrecht waar ze getuige van waren, of door bijbelverhalen. Theoloog Kees van Ekris, presentator van de podcastserie *Moderne Profeten* en schrijver van het gelijknamige boek, over mannen en vrouwen die niet zozeer helden waren, 'maar eerder werkelijk mens'.

We kunnen er zo'n schreeuwende behoefte aan hebben, zowel in onze kleine wereld van familie en werk, maar ook in breder verband van kerk en samenleving. Iemand met natuurlijk gezag, die opstaat en de vraag opwerpt: Wat drijft ons? Zijn we wel goed bezig? In acht afleveringen worden evenzovele moderne profeten belicht, zoals Martin Luther King en Dietrich Bonhoeffer, bisschop Muskens en Angela Merkel. Ze putten uit christelijke bronnen en kwamen daar rond voor uit.

Waar haalden ze het lef vandaan? Blijkbaar is een gevarieerd publiek nieuwsgierig naar het antwoord op die vraag, want de podcast vindt aansluiting bij een brede groep luisteraars. Van Ekris: 'Lokale en landelijke politici op zoek naar christelijke bezieling voor hun werk, leidinggevend in bedrijven, kringen en catechesegroepen in kerken. Allerlei soorten mensen die zich op een bepaalde manier getroost voelen door de levens van deze opmerkelijke tijdgenoten.'

Muziekfragmenten en historische opnamen voorzien de profeten van context; de techniek werd verzorgd door de EO. Een beetje een avontuur was het wel, deze vorm van storytelling: 'Je moet ruim een half uur lang de aandacht vasthouden.' Dat blijkt dus te kunnen. 'Het mooiste compliment – daar krijg ik echt een grote glimlach van op mijn gezicht – is het feit dat de serie ook bij twintigers in de smaak valt. Opleidingsniveau speelt daarbij geen rol. De kapster luistert er naar, evenals de student. Ik hoorde van iemand die met het gezin een lange autorit moest maken, de

podcast opzette en tot zijn verbazing merkte dat het stil werd op de achterbank. En een collega heeft de serie gebruikt op catechisatie.'

Een heilig moeten

Is een (moderne) profeet zich altijd bewust van zijn of haar bijzondere rol? Van Ekris denkt eerder dat een profeet zich juist níet als zodanig ziet. 'Afgezien van Tutu, die lang geleefd heeft, hebben ze zelf trouwens weinig meegekregen van de receptie van hun optreden. King was bovendien bij leven helemaal niet zo geliefd. Dat er later een Martin Luther Kingdag zou worden uitgeroepen, had hij echt niet kunnen voorzien.'

'Allerlei soorten mensen voelen zich getroost door de levens van deze opmerkelijke tijdgenoten'

Nog meer kenmerken? 'Profeten hebben een bescheidenheid, een soort huiver, een bewustzijn ook van hun eigen tekort. Bij de bijbelse profeten zie je dat ze altijd gedreven zijn door een bepaalde waarheid. Een heilig moeten. Vergelijk het met Van Gogh, hij móest zo schilderen. Of zijn stijl nu herkend werd of niet, hij kon niet anders. Er is bij profeten over het algemeen ook sprake van een zekere woede. En profetische stemmen hebben vaak ook iets narrigs.'

Dat laatste typeerde bijvoorbeeld bisschop Tiny Muskens. Hij was goed in ontregelen, provoceren (wie arm was en honger leed, mocht van onze lieve Heer een broodje wegpakken), en ook in observeren. 'Een man van God, die altijd met allerlei mensen praatte. Hij inspireerde zowel christenen als niet-christenen.'

'Je laten verrassen'

Kun je anno 2022 mensen aanwijzen die potentiële profeten zijn? Van Ekris zou zo snel geen naam kunnen noemen, maar dat betekent niet dat schraalheid op dit punt typisch iets is van onze tijd. 'Het profetische van iemand besef je bijna altijd pas achteraf'. Later besef je dat iemand de dingen al eerder doorzag. Maar ik denk dat we voor het profetische niet altijd naar het grootse moeten kijken. Profetische momenten gebeuren ook in bedrijven, op ministeries, op scholen, als keuzes gemaakt moeten worden, als mensen opkomen voor wie geen stem heeft, durven zeggen wat weggemoffeld wordt. Kees van Ekris wijst op 'lokale predikanten, die op gemeentelijk niveau profetische woorden spreken, iets dat gezegd moest worden in de gemeente, soms zonder dat je het precies zelf doorhebt.' Gewoon 's zondags goed luisteren dus, is zijn advies. 'Lokale kleine incidenten – je moet ze leren zien, leren begrijpen. En je laten verrassen en inspireren.'

Alle informatie, zowel over de podcast als het boek *Moderne Profeten* is te vinden via
<https://www.eo.nl/podcasts/moderne-profeten>

Personalia

Rik Zwalua is met ingang van 1 februari parttime in dienst van de IZB. Hij werkt bij de missionaire pioniersplek 'Lux' in Den Haag.

Twee benoeming in dezelfde regio: de Hervormde gemeente in Weteringen sloot een opmerkelijk verbond met een kinderopvangorganisatie uit het Westland, met het oog op kinder- en jeugdwerk. Er zijn in samenwerking met de IZB twee werkers benoemd: **Roeland Dam**, tot voor kort verbonden aan De Bron, het wijkcentrum van 'De Samaritaan' in Rotterdam-Noord, en **Gesina Joziassse-van der Plas**, uit Valkenburg aan den Rijn, die in het kader van haar theologiestudie aan de CHE in de afgelopen maanden stage liep bij 'Geloven in Spangen'.

Ds. **Bert Davelaar** is benoemd als missionair werker bij 'Licht op Zuid', de multiculturele missionaire geloofsgemeenschap. Davelaar is vertrouwd met de situatie 'op Zuid', hij werkte sinds 2011 als predikant van de Oude Kerk in Rotterdam-Charlois. In Voorthuizen zwaaide **Wim van der Vegte**

af; hij werkte er 22 jaar als missionair/pastoraal werker. Samen met zijn vrouw Anja gaat hij zich nu fulltime wijden aan het werk in het gezinshuis Het Anker, dat ze al jaren runnen.

Drie nieuwe leden Raad van Toezicht

Tijdens een extra algemene ledenvergadering van de IZB, 27 januari, zijn drie nieuwe leden van de Raad van Toezicht gekozen. Het gaat om ds. **Barbara Lamain** ('t Woudt-Den Hoorn), **Teus Meerding** (Gouda) en **Gerard Stoop** (Hendrik-Ido-Ambacht). Zij vervullen de vacatures die ontstonden door het vertrek van **Inez Jansen**, **Bram van der Kooy** en ds. **Hans van Walsum**, die elk jarenlang met veel betrokkenheid hun tijd, gaven en talenten hebben gegeven aan het bestuurswerk. Bram is nog actief als interim-directeur.

Een uitgebreidere versie van de meeste artikelen in dit nummer van Tijding is te lezen op www.izb.nl. Overname met bronvermelding is toegestaan.

Tijding is een gratis kwartaaluitgave voor leden van de IZB, vereniging voor zending in Nederland. De IZB is actief binnen de Protestantse Kerk in Nederland en stimuleert, adviseert en ondersteunt gemeenten en gemeenteleden bij missionair werk. Meer info: www.izb.nl. Breestraat 59-61, 3811 BH Amersfoort. Tel. (033) 461 19 49. E-mail: info@izb.nl

Redactie

Afdeling Communicatie IZB.

Fotoverantwoording

Koos van Noppen, 2, 6, 7
Wouter Muskee: 3, 9, 11, 14, 15 en 19
Shutterstock: 18

Overname artikelen

Van de meeste bijdragen in dit nummer is een uitgebreidere versie beschikbaar via IZB.nl. Overname van artikelen is toegestaan met bronvermelding.

Lidmaatschap IZB

Met uw lidmaatschap ondersteunt u de voortgang van het evangelie in ons land en blijft u betrokken bij actuele ontwikkelingen in missionair werk. De contributie bedraagt minimaal € 10 per jaar.

Uw steun

Steun de zending in Nederland door uw gebed en door uw gift. U kunt de IZB ook op laten nemen in uw testament. Graag willen we u helpen dat te regelen. U kunt hiervoor vrijblijvend een afspraak maken via tel. (033) 461 19 49 of via een mailtje naar info@izb.nl.
Bankgegevens: IBAN, NL 26 RABO 0302 2061 91
BIC: RABONL2U

Niet simpel, wel eenvoudig

‘Probeer maar een tekening te maken van de preek’, zei onze dominee weleens. Mijn zusje en ik gingen de uitdaging aan en de resultaten stopten we bij hem in de brievenbus. We kregen altijd een kaartje met zijn reactie.

De anekdote illustreert niet alleen mijn vroege (positieve) ervaringen met preken. Het was ook een oefening in concentratie. Aandachtig luisteren, om de kern daarna in een creatieve verwerking te ‘pakken’. Allesbehalve kinderachtig; een moment van inwijding.

Een goede preek is niet simpel, wel eenvoudig. Niet simpel, want ze neemt de complexiteit van de Bijbel, van zijn/haar eigen leven, van de levens van hoorders, van onze tijd, onze wereld serieus. Ze bedient zich niet van karikaturen en verliest zich niet in gemakkelijke slogans of goed in het gehoor liggende vrome waarheden. In een goede preek komt het volle leven aan bod en spaart de voorganger zichzelf noch zijn/haar gehoor. Want er staat iets op het spel.

Eenvoud is niet: een zo kort mogelijk lijntje trekken tussen de teksten van toen en ons leven hier en nu. Dat is simpel. Eenvoud vraagt eerlijkheid en kwetsbaarheid om jezelf in te brengen in het gesprek tussen de tekst en onze context. Dat is hard werken, zowel voor de predikant als voor de hoorder, maar het loont de moeite. Alleen zo ontdek je de kernachtige waarheid die het leven voor Gods aangezicht openlegt.

‘Simpel’ is het ook te vervallen in gemakkelijke kritiek. Over de vorm of de voordracht. Of over de vraag of de actualiteit al dan niet voldoende aan bod

kwam. Of over een tekst waar je al twintig keer over hebt horen preken. Durf je nog te verdragen? Zoals een predikant heel wat te verdragen heeft, om niet weg te lopen bij de barrières op weg naar de eenvoudige kern.

In de coronatijd heb ik gemerkt hoezeer het daadwerkelijk *naar de kerk gaan* een eigen bijdrage levert aan de 'ontvangst' van de preek. Tussen de rond-slingerende lego van de kinderen en met een volle wasmand in mijn ooghoek, denk ik al snel: ik zet nog een bak koffie. Terwijl alleen al het samen fietsen naar het kerkgebouw iets doet met je ontvankelijkheid. Het samenkomen dóet iets met de werking van het Woord. Thuis dreigt dat Woord op een eenzelfde niveau te belanden als de lego en wasmand.

Ik heb het hier wel steeds over de preek, maar sinds de tijd van mijn kindertekeningen heb ik gaandeweg meer oog gekregen voor de liturgie. De taal van liederen en gebeden; de stilte, de schoonheid van het gebouw. Alles daar kan bijdragen aan de ervaring van de eenvoud. Soms is een lichtval genoeg.

In de woorden van David Whyte:

'This is not / the age of information. // Forget the news, /and the radio, /and the blurred screen. // This is the time of / loaves and fishes. // People are hungry, / and one good word / is bread for a thousand.

Eenvoud, in een paar zinnen.

Nadine van Hierden MA is docent/trainer organisatiekunde aan de Protestantse Theologische Universiteit. Samen met Sake Stoppels verzorgde ze de vragen en verwerkingsopdrachten in het boek ' Dialoog, dans en duel; preken voor tijdgenoten' van Kees van Ekris (Areopagus), dat later dit voorjaar verschijnt.

Gastcolumn

Pop-up camping Dabar

Een weekje zorgeloos genieten

Gezinnen die krap bij kas zitten een weekje zorgeloos laten genieten. Dat is kort gezegd het doel van de pop-up campings waarmee Dabar deze zomer wil starten, bij wijze van pilot.

Ingrediënten: een terrein van een boer die deze doelgroep een warm hart toedraagt, tenten en/of caravans waar de gasten gratis verblijven, en per huishouden een gevulde koelkast. De plaatselijke Dabar-commissie tekent, samen met de eigenaar, voor het beheer.

Ongeveer een miljoen mensen in Nederland leven in (langdurige) armoede. De financiële zorgen staan niet op zichzelf; participatie in de samenleving komt ernstig onder druk te staan wanneer je rond het sociaal minimum balanceert. Agnes van Haaften, hoofd IZB-Dabar, de initiatiefnemer van het concept: 'Je wordt aangetast in je mens-zijn. Voor gezinnen met kinderen is dat vaak extra moeilijk.'

Wat de omvang betreft wordt gedacht aan een maximum van dertig mensen per camping per week, in totaal vier weken lang. Hoe krijg je de gegadigden in beeld? 'We werken samen met diaconieën, voedselbanken en pioniersplekken', aldus Agnes. Bij de selectie van de gezinnen wordt geen al te hoge drempel opgeworpen.

'Deze mensen moeten zich al bij zoveel instanties verantwoorden. Ze zijn er helaas al aan gewend dat ze met wantrouwen worden bekeken.'

Boerenrust

Als de voortekenen niet bedriegen, krijgt Overberg, op de Utrechtse Heuvelrug, de primeur. Agrarisch ondernemer Gijs van Ginkel heeft een terrein beschikbaar gesteld voor een pop-up camping. De vergunning is nog in behandeling maar

hij heeft er alle vertrouwen in dat het goedkomt. Wat hij ervan verwacht? 'Dat mensen even uit hun eigen omgeving worden gehaald, een beetje kunnen genieten van de boerenrust. Dat ze zeg maar een andere manier van leven ervaren.' Van Ginkel, ouderling in de Hervormde wijkgemeente in zijn woonplaats, is er beducht voor om de campinggasten al te nadrukkelijk met het evangelie in aanraking te brengen. 'Ze hoeven niet meteen een bijbel in handen gedrukt te krijgen. Laat ze maar gewoon lekker een weekje genieten. En als er aan het eind van de vakantie een gesprek ontstaat over de vraag hoe ik in het leven sta, is dat alleen maar mooi.'

Geen stigma

Is het niet stigmatiserend als je je vakantie doorbrengt op een locatie waarvan iedereen weet dat je daar gratis en voor niks zit? Die vrees is niet terecht, verzekert Agnes. Van Appie Wijma, die met zijn camping Polemonium in het Groningse dorp Opende de weg geëffend heeft voor deze aanpak, weet ze dat de omgeving juist heel positief reageert. Er wordt niet op de gasten

neergekeken. En tussen de kampeerders onderling is grote saamhorigheid.

Ook Wijma hij vindt de achtergrond van deze groep campinggasten niet boeiend. 'Bij veel instanties moeten deze mensen met de billen bloot, hier hoeft dat niet.' Voor de vierde zomer op rij ontvangt hij dit jaar mensen met een smalle beurs. Soms worden de gasten doorverwezen, bijvoorbeeld door kerken. Maar ze moeten zichzelf telefonisch opgeven. Appie bidt vooraf samen met zijn vrouw om Gods leiding, en vervolgens is het een kwestie van vertrouwen. Een bewijs van armoede hoeft niet geleverd te worden. 'Soms is er een bepaalde schaamte als mensen bellen om zich aan te melden. Dan zeg ik: mijn naam is Appie, wat is jouw voornaam? Meestal is het ijs dan snel kapot.'

Kleine ondernemer

Bij de pop-up camping doet Dabar meer dan 'alleen maar' het verzorgen van een recreatief programma. Voor jongeren met improvisatietalent, die creatief zijn en zelfstandig kunnen werken, is dit een

ideale plek. Agnes: 'Als team run je, samen met een plaatselijke commissie of werkgroep, in feite je eigen mini-camping. Je bent zodoende een soort kleine ondernemer.'

Het missionaire moet er niet dik bovenop liggen. Dat is in het 'gewone' Dabarwerk ook zo, maar hier geldt dat eens te meer. Je wilt niet dat de gasten zich verplicht voelen om het programma netjes te volgen omdat ze deze vakantie nu eenmaal hebben gekregen. 'Het is altijd ons verlangen dat campinggasten Christus leren kennen en Hem gaan volgen. Maar natuurlijk dringen we niets op. De activiteiten worden vrijblijvend aangeboden, het is geen "part of the deal" om mee te doen met een avondsluiting, spelletjesmiddag of wat dan ook. Daar zullen we heel zorgvuldig mee omgaan.'

Meewerken?

Voor aankomende zomer kunnen jongeren vanaf 18 jaar zich nog inschrijven voor een onvergetelijke werkvakantie op een camping of in een stadswijk. Check de mogelijkheden op www.izb.nl/dabar

Symposium

'Werken aan de kerk van morgen' is de titel van een symposium, zaterdagochtend 23 april in gebouw Maranatha, bij de Julianakerk, Pr. Bernhardlaan 26 in Veenendaal. De bijeenkomst wil nieuw perspectief bieden voor de kerk in tijden van krimp. Hoofdsprekers zijn ds. René van Loon en evangelist Nico Grijzenhout.

Durven we voorbij de coronacrisis na te denken over de kerk van morgen? Waar komt het dan op aan? Welke nieuwtestamentische lessen zijn daarbij essentieel?

De bijeenkomst, van 10.00 tot 12.30 uur, is gratis toegankelijk. Aansluitend is er een gezamenlijke lunch. Aanmelden is noodzakelijk, via een mail aan: robertduiker@markt10.nl.